

Ved bygherre forstås i arbejdsmiljølovgivningens forstand den for hvis regning, der udføres et bygge- og/eller anlægsarbejde. Det vil typisk være:

- virksomheder
- offentlige eller private institutioner
- kommuner
- organisationer
- pensionskasser
- boligselskaber
- forsyningsselskaber.

Den, der lader bygningen opføre, anses for bygherren. Fx hvis en entreprenør for egen regning opfører en bygning med salg for øje, eller der er truffet aftale om, at brugeren af bygningen først køber denne efter færdiggørelsen, er det i begge tilfælde entreprenøren, der er bygherre. Det har i den forbindelse ingen betydning, at den kommende køber af bygningen har stillet funktions- eller designkrav til bygningen.

Tilsvarende gælder for lejerstyret byggeri, dvs. ved opførelse af bygninger, hvor den fremtidige lejer kan stille en række krav vedrørende bygningen og dens indretning. Her er det ejer af bygningen (udlejer), der anses for bygherre, uanset om lejer formulerer kravene til byggearbejderne.

Formålet med ændringen er at placere pligten og det tilhørende ansvar hos den, der har den reelle mulighed for at sikre, at arbejdsmiljølovgivningens krav til planlægning, afgrænsning og koordinering, som er forudsætningen for et forsvarligt arbejdsmiljø ved bygge- og anlægsarbejde, varetages. Ved at placere pligter og ansvar alene hos et pligtsubjekt opnås endvidere en klarhed og gennemskuelig af ansvarsforholdene på bygge- og anlægsområdet mellem på den ene side bygherren og på den anden side de enkelte arbejdsgivere. Der opnås endvidere, at ansvaret for koordinering mv. prioriteres højt. Når der således ikke gives mulighed for at henskyde eller fordele ansvaret til flere, formindskes risikoen for, at ansvaret ikke kan placeres og gøres gældende.

Bestemmelsen berører ikke arbejdsgiverens pligter og ansvar efter den grønlandske arbejdsmiljølovgivning. Den enkelte arbejdsgiver har som hidtil fuldt ud ansvaret for, at lovgivningen overholdes i forhold til egne ansatte både på og uden for byggepladsen. Bestemmelsen medfører heller ingen ændringer i arbejdsgivernes pligt til at samarbejde, hvor flere arbejdsgivere arbejder på samme arbejdssted. De enkelte arbejdsgivere på arbejdsstedet skal sørge for, at de foranstaltninger for fællesområderne, der er aftalt i forbindelse med afgrænsningen, iværksættes og vedligeholdes, samt føre et effektivt tilsyn hermed.

Såfremt bygherren savner den nødvendige arbejdsmiljøfaglige ekspertise til at varetage de i bestemmelsen angivne pligter, må han, som det tilsvarende gælder for arbejdsgivere, søge ekspertbistand. Bygherren fritages ikke for ansvar ved at lade opgaverne varetage af en sagkyndig.

Det vurderes, at meget få private boligejere, der agerer som bygherrer på egen bolig til eget brug, vil blive omfattet af pligterne i stk. 2, da byggeriet i disse tilfælde typisk vil være mindre. Strafansvaret efter § 31, stk. 2, for private boligejere, der agerer som bygherrer på egen bolig til eget brug, forudsætter, at pligten forinden er blevet nærmere præciseret gennem et påbud fra Arbejdstilsynet.

I bestemmelsen opregnes generelt de pligter, en bygherre har under projekteringen og udførelsen af bygge- og anlægsarbejdet, nemlig at planlægge sikkerhed og sundhed i forbindelse med byggepladsens indretning og drift, at afgrænse de enkelte arbejdsgivers sikkerhedsopgaver i fællesområderne og at koordinere foranstaltningerne til fremme af sikkerhed og sundhed for de beskæftigede på byggepladsen.

Efter bestemmelsen foreslås det, at bygherrens pligter ligesom i den gældende bestemmelse først aktualiseres ved bygge- og anlægsarbejder af en vis størrelse, idet der først opstår et planlægnings- og samordningsbehov, når flere skal tage hensyn til hinanden. Bestemmelsen er dog formuleret mere generelt, idet det angives, at pligten aktualiseres ved bygge- og anlægsvirksomhed af en vis størrelse, og hvor flere arbejdsgivere udfører arbejde på samme arbejdssted, uden fastsættelse af en bestemt talmæssig grænse for antal ansatte på byggeriet. Det forudsættes fastsat i de administrative regler, hvad der forstås ved byggeanlægsvirksomhed af en vis størrelse.

Der er ikke med formuleringen tiltænkt en ændring af reglens anvendelsesområde, men ved at undlade at angive en bestemt grænse for antallet af ansatte på arbejdsstedet, fremtidssikres bestemmelsen. Det vil således være muligt at tage højde for udviklingen inden for bygge- og anlægsområdet, ved at der administrativt kan fastsættes en anden grænse end den gældende, som er 11 personer.

Bygherrens pligter fremgår nærmere af forslaget § 31, stk. 3, og bemærkningerne hertil.

Indholdet af pligterne svarer til gældende lovgivning, for så vidt angår hvornår og hvordan, der skal udarbejdes en plan for sikkerhed og sundhed på byggepladsen angående dens indretning og drift, det materielle indhold af opgaverne i forbindelse med at koordinere sikkerhedsarbejdet samt aftale med arbejds-